

Wetterhoun – fokbeleid

Op 18 september jl presenteerde de wetterFAC in Emmeloord tijdens het derde fokkersberaad de lijst met mogelijk te gebruiken rassen die onze vereniging wil gaan inzetten voor verbreding van de genenpool van de Wetterhounen.

Bij de opening van deze bijzondere bijeenkomst zei Dick Greve, voorzitter van de Fok Advies Commissie: “Dit is een historische dag, waarop historische keuzes zullen worden gemaakt door u allen, voor het behoud van het ras dat ons allemaal zo dierbaar is”.

Voor het eerst in de geschiedenis van de Nederlandse kynologie wordt een beleid voorgesteld dat een ras van de ondergang moet redden. Een beleid dat zo ingrijpend is dat velen verbijsterd het hoofd schudden: gaat dat wel goed? Het zal een beleid zijn dat nauwlettend gevolgd wordt door belangstellenden in binnen- en buitenland omdat er velen zijn die beseffen dat er meer rassen zijn die ingrijpende maatregelen behoeven.

Als het nodig is een dergelijke rigoureuze stap te zetten in een ras is er in de fokkerij ergens iets fout gegaan. Waar dat is, is niet duidelijk, hoewel de FAC al geprobeerd heeft het voor zover mogelijk in kaart te brengen.

Al in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw zijn er fokadviezen gegeven voor het behoud van dit ras. De eerste keer gebeurde dat door de heren Wallinga en Westerhuis. In die periode werd een fokbeleid opgesteld waardoor selectie plaatsvond die misschien deels verantwoordelijk is voor een te drastisch uitsluiten van fokdieren. De tweede keer gaf populatiegeneticus Ed Gubbels zijn visie en adviezen, waarbij de nadruk lag op spreiding om te grote uitsluiting tegen te gaan. Feitelijk mag je stellen dat dit advies al te laat was; als er al een probleem is met uitsluiten en spreiding van groot belang wordt geacht, is er al sprake van een tekort aan fokdieren en in een te kleine genenpool.

Dat klopt ook: in de jaren 80 van de vorige eeuw is er een enorme dip geweest in de fokkerij waarbij maar een zeer gering aantal dieren in de fokkerij werd ingezet. Dit is waarschijnlijk grotendeels de oorzaak van de problemen die zich nu voordoen. Het was dan ook goed te horen dat Universiteit Wageningen een aankomend geneticus beschikbaar heeft gesteld, die zich zal verdiepen in de fokkerijgeschiedenis van de Wetterhoun, om te zien waardoor de problemen precies zijn ontstaan, zodat er hopelijk niet nogmaals in dezelfde valkuil zal worden gestapt. Er zal gedurende het hele beleid van de komende jaren begeleiding worden gegeven door Universiteit Wageningen.

De FokCommissie spreekt dan ook dank uit voor de adviezen en begeleiding van zowel Wageningen als Stichting Zeldzame Huisdieren tot nog toe, die mede hebben geleid tot het beleid zoals dat er nu ligt.

Een aantal belangrijke zaken die tijdens dit fokkersberaad worden uitgelegd zijn de volgende:

De rasstandaard zal niet wijzigen vanwege het nieuwe beleid.

Het gezondheidsbeleid dat is vastgesteld in het fokkersberaad van juni 2010 zal niet worden gewijzigd.

Dit betekent dus dat ook nieuwe dieren aan de gezondheidseisen zullen moeten voldoen.

Het plan is tien combinaties te gaan doen, verspreid over tien jaar, en er zullen zes verschillende rassen gebruikt worden. Elk van die combinaties zal dus worden goedgekeurd door de aangewezen jury, en de keuze van de dieren zal telkens in overleg gaan met de kennelclub van het land in kwestie. De basis van het fokbeleid bestaat feitelijk uit twee dingen:

De noodzaak van inteeltbestrijding

De noodzaak van op peil houden van gezondheid en waar mogelijk verbeteren

Uit de zaal komen toch vragen over het behouden van raszuiverheid, en Dick Greve legt vervolgens uit hoe het beleid zal zorgen dat deze raszuiverheid nooit onder een bepaald niveau zal dalen:

Er zal een populatieondergrens aan worden gehouden van 80%.

Dit wil men bereiken door gebruik te maken van de zgn. Druppelmethode. Dit houdt in dat op basis van het aantal 100% raszuivere combinaties in één jaargang aan de hand van de raszuiverheidsis bepaald wordt hoeveel "nieuw bloed" kan worden toegelaten.

Simpel gezegd: als er 8 nesten worden geboren in een jaar mogen er daarnaast niet meer dan 2 nesten worden geboren met een niet-wetterhoun als ouder.

De Druppelmethode zegt dus dat er druppelsgewijs vreemd bloed wordt ingebracht, en dat het percentage vreemd bloed nooit boven de 20% zal komen.

Uit elk F-1 nest zullen maximaal twee dieren worden geselecteerd voor de fokkerij, dit kunnen zowel reuen als teven zijn.

Om te voorkomen dat er verder gefokt zal worden met de ongeschikt bevonden honden, zullen de niet-gekozen dieren niet in de Bijlage komen en steriel gemaakt worden.

De Aangewezen Jury die de keuzes zal gaan bepalen bestaat uit een aantal keurmeesters en een aantal mensen van de Fok Advies Commissie Wetterhounen van de NVSW. De Wetter-FAC stelt aan de Raad van Beheer zes juryleden voor om als Aangewezen Jury te fungeren en samen benoemen ze deze juryleden voor een periode van maximaal negen jaar (drie termijnen van telkens drie jaar).

Deze jury heeft tot taak:

- Het goedkeuren van de te gebruiken reu door minimaal drie leden.
- Nestbezoek door minimaal twee leden op leeftijd van zeven weken (hier kan de eerste selectie plaatsvinden)
- Keuren op fokdag waar nest 6-8 maanden oud is (hier kan een selectie plaatsvinden). Deze keuring gebeurt altijd door minimaal drie leden.
- Keuren op fokdag waar nest 18-24 maanden oud is. Op deze keuring vindt definitieve toelating van de F1-dieren tot de fokkerij plaats. Deze keuring gebeurt door minimaal drie leden. Het maximum aantal toe te laten dieren wordt bepaald aan de hand van de Druppelmethode. De combinatie van het aantal geboren nesten en het aantal F1-dieren dat wordt toegelaten is dus bepalend voor het behouden van de ondergrens van raszuiverheid van 80%: een te hoog aantal F1-dieren kan dit percentage maken en dat is absoluut niet de bedoeling. Deze rekensom dient dus elk jaar te worden gemaakt aan de hand van het aantal geboren zuivere nesten voor definitief kan worden gekozen hoeveel en welke F1-dieren mogen worden ingezet.
- De toelating gebeurt in een gezamenlijke vergadering van Wetter-FAC en de Aangewezen jury, waarbij Wetter-FAC de gezondheidszaken(HD, ED, oogafwijkingen enz.) en de gegevens uit de inventarisatie toelicht en waar de Aangewezen jury de exterieurzijde toelicht.
- Het jaarlijks in het jaarverslag van de Wetter-FAC een aandeel leveren inzake de keuringen van de F1's.

Om een zo eenduidig mogelijk beeld te krijgen is het van belang dat er zo zuiver mogelijk kan worden vergeleken. Een van de dingen die enigszins te beïnvloeden is in de factor milieu is de voeding, en om hierin tegemoet te komen en tevens de factor voeding zo eenduidig mogelijk te krijgen, zullen de pups uit de F1-generatie tot de leeftijd van 18 maanden gratis voeding verstrekt krijgen van de NVSW. Hiervoor heeft zich reeds een sponsor gemeld.

Deelname aan dit programma zal uiteraard vrijwillig zijn, daar het zeker de intentie van de NVSW is ook zuivere Wetterhoun-lijnen te behouden. Voor diegenen die wel willen meewerken zijn de volgende regels opgesteld:

- Gratis voer voor hun teef van 6 maanden voor verwachte dekdatum tot einde speenperiode
- Alle dierenartskosten vergoed
- € 300,00 voor elke afgeleverde pup

- Nestkeuze om een pup aan te houden

De honden uit deze F1 generatie blijven “ eigendom van de Vereniging” (hier wordt dezelfde constructie gebruikt als bij het BlindenGeleideHondenFonds).

Dit eigendom blijft tot en met de tweede Fokdag waar de honden worden geselecteerd voor verdere inzet in de fokkerij.

De nieuwe eigenaren kopen de hond op basis van een overeenkomst waarin alle rechten en plichten zijn vastgelegd

- Voeding wordt tot en met maand 18 gratis verstrekt door de Vereniging
- De Vereniging bepaalt welke onderzoeken er nodig zijn en wanneer
- De vereniging bepaalt of de hond wordt gesteriliseerd en wanneer en door wie.
- Alle kosten van bovengenoemde medische handelingen zijn voor rekening van de Vereniging.
- Wordt de hond toegelaten tot de fokkerij dan gaat de hond per direct in volledig eigendom over aan de nieuwe eigenaar tegen de som van € 750,00
- Wordt de hond niet toegelaten tot de fokkerij dan gaat de hond in eigendom over naar de nieuwe eigenaar tegen de som van € 300,00

De Fokcommissie zal uiteraard jaarlijks verslag doen van het verloop en waar nodig kunnen wijzigingen gerealiseerd worden, met dien verstande dat er wel te allen tijde toestemming van de Raad nodig zal zijn.

Uit de zaal komen diverse vragen. Zo wil men graag niet alleen voor de F1-generatie extra begeleiding maar ook voor de F2, een vraag die genoteerd wordt. Per slot van rekening is de F2 wel een Bijlage-2 hond, maar niettemin wel een van de dieren die moeten gaan zorgen voor het omlaag brengen van het inteeltpercentage in de populatie, en derhalve meer dan gemiddeld van belang. Op de vraag hoe het zal gaan met de raszuiverheid van het ras na inkruisen van deze nieuwe dieren, toont Dick Greve een overzicht waaraan de Fokcommissie zich zal moeten houden om boven de beoogde ondergrens van 80% raszuiverheid te blijven. Afhankelijk van het aantal gebruikte dieren uit de nieuwe combinaties zal het beleid aan moeten worden gepast om te zorgen dat de grens niet zal worden overschreden.

Hierna wordt er een korte presentatie gegeven waarin wordt uitgelegd hoe de Wetterhoun in elkaar zit wat kleur en vachttype betreft. Dat is van belang om te weten, wil men hierna gefundeerd kunnen kiezen uit de voorgestelde rassen.

In de voorselectie is, in overleg met enkele specialisten een selectie gemaakt van mogelijke rassen. Hiervoor werd auteur en kynoloog Robert van de Molen en kleurspecialist Marjolein Roosendaal om advies gevraagd, waardoor er enkele rassen aan de lijst werden toegevoegd, maar ook enkele verdwenen. Van de overgebleven rassen wordt uitgelegd wat de belangrijkste kenmerken zijn. Per ras wordt er telkens een algemene toelichting gegeven over het ras en het karakter en een uitleg over enkele belangrijke uiterlijke kenmerken. Zo kan er een beeld worden gevormd van mogelijke kenmerken die zich al dan niet kunnen gaan uiten. Hierbij moet gedacht worden aan al dan niet ruwharig (de Wetterhoun heeft een kortbehaarde snuit, niet ruwharig dus) en aan al dan niet een goede krulvacht, maar ook de mogelijke kleuren en eventuele ongewenste kleuren worden besproken en uitgelegd. Zo passeren alfabetisch 13 rassen de revue, en worden ook de rassen besproken die in eerste instantie waren genoemd maar die uiteindelijk in de voorbesprekingen zijn afgewezen vanwege teveel risico op ongewenste zaken.

Na deze presentatie worden de stemformulieren uitgedeeld en kunnen de aanwezige fokkers hun keuze maken. Iedereen mag 6 rassen selecteren.

Na telling blijken, in volgorde van voorkeursstemmen, de volgende rassen te zijn gekozen:

Kroatische herder (Hvratski ovcar)

Amerikaanse waterspaniël
Chesapeake Bay Retriever
Epagneul pont Audemer
Labrador retriever
Curly Coated Retriever
Grote poedel
Portugese waterhond

Hoewel de bedoeling was dat er zes rassen zouden worden gekozen, blijken de laatste drie rassen elkaar nauwelijks te ontlopen in aantal stemmen. Daarom wordt besloten om – voor zover dat nog niet gedaan is - informatie te gaan verzamelen die nodig is om een bruikbaar dier te vinden van de vijf rassen met de meeste stemmen: de Chesapeake Bay retriever, de Labrador retriever, de Kroatische herder, de Amerikaanse waterspaniël en de epagneul Pont Audemer. Gaande het proces kan het goed zijn dat nog een of meerdere van deze rassen af gaan vallen. Zoals het er nu uitziet kunnen in elk geval de Labrador en de Chesapeake Bay retriever gebruikt worden. In het volgende fokkersberaad zal dan nogmaals gestemd worden om te zien welke twee rassen er af zullen vallen. In de komende tijd zal het beleid verder vorm worden gegeven zodat dit tijdens het volgende fokkersberaad kan worden gepresenteerd..

Op 22 januari 2011 zal het laatste Fokkersberaad worden gehouden, waarop het definitieve beleid wordt gepresenteerd. De overeenstemming die daar hopelijk zal worden bereikt zal in een Reglement worden omgezet dat op een bijzondere Algemene Ledenvergadering op 5 maart 2011 aan de leden zal worden gepresenteerd en aan de Raad zal worden voorgelegd.

Als alles gaat zoals de FokCommissie hoopt, zal in 2011 de eerste outcross kunnen worden gemaakt.